

№07-08 (102)
ліпень
жнівень-2010

БЕЛАРУСЫ Ў СВЕЦЕ

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

У НУМАРЫ:

ПРАМЕНЬ НАДЗЕІ

Працяг на стар. 5

"БОЙНЯ №5" КУРТА ВОНЭГУТА ПА-БЕЛАРУСКУ

Працяг на стар. 4

ВЫЙШАЎ ЧАРГОВЫ "КНІГАНОША"

Працяг на стар. 5

БЕЛАРУСКІ БРЭНД У КАНАДЗЕ

Працяг на стар. 3

"АБ'ЯДНОЎВАЕ НАС ТОЛЬКІ ПАДАБЕНСТВА ЛЁСУ"

Працяг на стар. 8

СТВОРАНЫ ФОНД "VILLA SOKRATES"

Працяг на стар. 2

ВЕЧАР БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ Ў ПРАЗЕ

Працяг на стар. 2

ЖЫВАЯ ВАРОНА І БЕЛЫ КРУМКАЧ

Працяг на стар. 6

ГОЛАС БЕЛАРУСІ Ў СЕВАСТОПАЛІ

Працяг на стар. 7

Геніюш вярнулася ў Вімперк

Сляды лёсу Ларысы і Яна Геніюшаў зноў знойдзеныя ў чэшскім мястэчку Вімперк. Напярэдадні 100-гадовага юбілею паэткі ў адной з вежаў замку тут адкрылася выстава пад назвай "Ларыса Геніюш: паэтка адвагі і надзеі".

Пераезд Геніюшаў з Прагі ў Вімперк пад канец 1947 года не быў іх уласным рашэннем. Ад 1945 года савецкія ўлады дабіваліся выдання Геніюшаў, ставячы ім у віну "антысавецкую нацыяналістычную дзейнасць" падчас вайны. Калі паэтка не паддалася на ўгаворы аб пераездзе, пачаліся спробы яе фізічнага выкрадання. Геніюш у адчаі піша ліст з просьбай аб абароне на імя прэзідэнта Эдварда Бэнэша, а таксама амерыканскага пасла ў Празе Лорэнса Стэйнгарта. Заступніцтва гэтых асобаў

падаравала ім яшчэ некалькі гадоў волі. У 1947 годзе ўся сям'я атрымала грамадзянства Чэхаславацкай дэмакратычнай Рэспубліцы, а доктара Геніюша перавялі далей з Прагі ў той самы Вімперк.

Па Геніюшаў прыйшлі ў іх вімперскую кватэру 5 сакавіка 1948 года, усяго праз некалькі дзён пасля змены ўлады ў Чэхаславацкай Рэспубліцы. Мужа і жонку пасадзілі пад арышт у адной з вежаў Вімперскага замка.

Калі пра лёс сям'і Геніюшаў даведаўся кашталян замка Антанін Дворжак, ён вырашыў, што сляды іх трагічнай гісторыі будуць адноўлены. Уважліва прачытаўшы мемуары паэткі ды апытаўшы найстарэйшых жыхароў мястэчка, ён здолеў вызначыць, у якім памяшканні трымалі паэтку пасля арышту. Гэтую камеру наведалі ўдзельнікі экскурсіі

ў дзень адкрыцця выставы.

Сярод экспанатаў выставы ўпершыню былі прадстаўлены грамадскасці пратаколы допытаў, знойдзеныя ў Нацыянальным архіве Чэхіі. Гэта вынік карпатлівай даследчыцкай працы беларусісткі Францішкі Сокалавай, якая была аўтаркай канцэпцыі выставы. У вежы замка прагучаў і новаперакладзены ёю на чэшскую мову верш Геніюш той паваннай пары "Чужыя хвоі".

Сваё слова сказалі і беларускія літаратары Андрэй Хадановіч, Барыс Пятровіч.

Намеснік старасты Вімперка Багуміл Петрашэк парадаваў беларусаў такой высновай: "Дагэтуль не так шмат людзей міжнароднага маштабу жыло ў нашым малым Вімперку. Цяпер мы ведаем, што тут была Ларыса Геніюш..."

Паводле "Радыё Свабода"

БЕЛАРУСЫ КАНАДЫ АДЗНАЧЫЛІ 100-ГОДДЗЕ 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ АЛЯКСЕЯ ГРЫЦУКА

Беларуская грамада Канады 3 ліпеня адзначыла 100-гадовы юбілей з дня нараджэння аднаго з “бацькаў” Згуртавання беларусаў Канады Аляксея Грыцука.

Магістр Варшаўскага ўніверсітэта, у гады вайны Аляксей Грыцук стварыў на Беласточчыне больш за 80 беларускіх школ, а ў выгнанні ў Канадзе адразу пасля прыезду актыўна ўключыўся ў беларускае жыццё, многія гады быў старшынём Згуртавання беларусаў Канады і радным БНР. Усё жыццё любіў паэзію і напісаў адну з найлепшых дысертацый, прысвечаных М. Багдановічу, якую, аднак, не паспеў абараніць (памёр А. Грыцук 30 траўня 1976 г.).

Акурат 3 ліпеня, у дзень ягонага нараджэння, у Кінгстан, Антарыё, прыехалі беларусы з Таронта і Атавы.

Паніхіду па слаўным беларусу правёў Уладзька Святаслаў, Наваградскі і Паўночна-Амерыканскі епіскап.

Каля помніка выступілі старшыня Рады БНР, блізкая сяброўка сям’і Грыцукоў сп-ня Івонка Сурвілла, ганаровы сябра ЗБК пісьменніца Вольга Іпатава, а таксама ўдава А. Грыцука, аўтарка кнігі “Мы стваралі сваю Беларусь” Вольга Грыцук.

Старшыня Згуртавання Валянціна Шаўчэнка і кіраўнічка гурта “Яваровыя лодзі” Віялета Кавалёва зачаравалі прысутных цудоўнымі беларускімі песнямі, якія яны выканалі ў хаце Грыцукоў.

Ю. Трубец

Ад рэдакцыі:

У серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” была выдадзена кніга ўспамінаў жонкі Аляксея Грыцука Вольгі пад назвай “Мы стваралі сваю Беларусь: жыццё і дзейнасць Аляксея Грыцука”. Праз эмацыйныя, жыццёвыя, пяшчотныя ўспаміны закаханай жонкі надзвычай яскрава і поўна раскрываецца постаць аднаго з найвыбітнейшых дзеячаў беларускага замежжа. Акра-

мя таго, у кнізе змешчаныя артыкулы, эсэ, урыўкі з дысертацыі Аляксея Грыцука, успаміны пра яго, ліставанне. Кніга выклікала вялікую цікаўнасць у чытачоў. Каштоўнасць яе не толькі ў тым, што яна дае звесткі пра асобу Аляксея Грыцука, – у кнізе распавядаецца пра беларускае жыццё ў Канадзе, найважнейшыя падзеі з гісторыі беларускай грамады ў Таронта, сведкам якіх была Вольга Грыцук.

ВЕЧАР БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ Ў ПРАЗЕ

Вялікі вечар маладой беларускай літаратуры ў гонар 100-гадовага юбілею Ларысы Геніюш адбыўся 9 жніўня, у дзень нараджэння беларускай паэткі, у пражскай кавярні Krasný ztraty. Мерапрыемства ладзілася РГА “Беларускі ПЭН-Цэнтр” пры падтрымцы Міжнароднага аб’яднання “Грамадзянская Беларусь”.

У якасці вядоўцы вечарыны выступіў Андрэй Хадановіч.

Удзел у імпрэзе ўзялі фіналісты і

прызёры конкурсу Беларускага ПЭН-Цэнтра, прысвечанага юбілею слаўтай беларускай паэткі: Ася Волкава, Антон Рудак, Сяргей Календа, Юлія Аляксееўка, Кацярына Макарэвіч, Юлія Качан, Алесь Емяльянаў, Кірыл Дубоўскі і іншыя.

Пераможцы мінулагодняга конкурсу маладых літаратараў імя Карлаша Шэрмана Уладзь Лянкевіч, Алена Пятровіч, Віталь Рьжкоў, Кацярына Зыкава, Павел Анціпаў прэзентавалі

зборнік арыгінальных і перакладных твораў “Святая праўда ды іншыя казкі”, які – нечувана для кніг такога фармату – амаль цалкам быў раскуплены ў Беларусі.

Таксама ў межах вечарыны адбылася першая прэзентацыя зборніку вершаў пражска-беларускага паэта Максіма Шчура “Амальгама”.

Перад публікай выступілі два яскравыя празаікі – Павал Касцюкевіч і Барыс Пятровіч.

Паводле інфармацыі
Беларускага ПЭН-Цэнтра

СТВОРАНЫ ФОНД “VILLA SOKRATES”

12-я беларускія трыялогі – апошніяе мерапрыемства, якое ладзілася згуртаваннем “Villa Sokrates”. У далейшым арганізацыя трыялогаў мае займацца новаствораным фондам “Villa Sokrates”, які заснаваў Сакрат Яновіч, Лёнік Тарасевіч, Юрка Хмялеўскі і Павал Гресь.

Фонд, па словах Юркі Хмялеўскага,

мае на мэце захаваць творчую спадчыну Сакрата Яновіча: “Фонд створаны для таго, каб збіраць усё тое, што на працягу свайго доўгага жыцця прыдбаў у культуры і літаратуры Сакрат Яновіч. Гэты фонд, на нашу думку, мусіць быць культурным цэнтрам. Сакрат Яновіч перадаў ва ўласнасць фонду свой дом, і ў гэтым доме мы хо-

чам зрабіць асяродак беларускай культуры. Ён таксама мусіць быць цэнтрам культурнай адукацыі”.

Інфармацыя пра старэнне фонду была агучаная падчас адкрыцця 12-х беларускіх трыялогаў, якія традыцыйна праходзяць у Лапічах. Тут жа ў Лапічах з’явілася пыльда з надпісам “Вуліца Сакрата Яновіча”.

Паводле “Радзё Рацыя”

БЕЛАРУСКІ БРЭНД У КАНАДЗЕ

“Я спадзяюся, што знаёмства канадцаў з беларускай культурай і літаратурай узбагаціць канадскую культуру. Вось дзеля гэтага я тут”. Так кажа пра сваю самаадданую дзейнасць на чужыне эмігрантка з Беларусі, шырока вядомая цяпер у беларускім замежжы і на Бацькаўшчыне беларуская мастачка, дызайнер, пісьменніца Ірына Варабей з Таронта.

Свой дадзены Богам талент і мастацкі густ Ірына найбольш ярка выявіла ў мастацтве вышыванкі. Ірына з’яўляецца сябрам Таронтаўскай гільдыі вышывальніц і Канадскай асацыяцыі вышывальніц.

У Таронта штогод праводзіцца найбуйнейшы ў свеце фестываль рукадзелля “CreativFestival”, на які з’язджаюцца мастакі, дызайнеры, камерсанты з усяе Амерыкі і Еўропы. Ірына заўжды прыходзіла туды ў якасці наведвальніцы. А вось у мінулым годзе яна ўпершыню брала ўдзел у фестывалі як непасрэдная ўдзельніца, майстрыхадызайнер. Адбылося гэта дзякуючы таму, што Ірына пачала супрацоўнічаць з вядомым ў гэтай галіне мастацтва канадскім часопісам “A Needle Pulling Thread”, гэтае выданне яна і прадстаўляла на Фестывалі. І найбольш важна тое, што калекцыя вышыванак Ірыны выстаўлялася пад яе персанальным брэндам “Spirit of Belarus” (“Дух Беларусі”).

Усе працы Ірыны заснаваныя на беларускіх вобразах і традыцыйных арнаменты. Яна не толькі вышывае, але і сама распрацоўвае схемы, па якіх робяцца вышыўкі. Звычайна вышывальніцы карыстаюцца гатовымі схемамі, якія можна набыць у крамах. Ірыну непакоіла тое, што ў гэтых крамах можна пабачыць схемы на розных сюжэты, але сярод іх няма нічога беларускага, хаця вышыванка з’яўляецца характэрнаю асаблівасцю беларускай культурнай традыцыі. Яна марыць пра тое, каб белару-

ская тэма набыла папулярнасць сярод вышывальніц, але дзеля гэтага, на яе думку, патрэбна стварыць устойлівы візуальны беларускі вобраз, і ім палкам можа

Needle Pulling Thread” паведаміла сваім чытачам, што ў восеньскім нумары будучы змешчаны новыя прыкладныя схемы

стацца беларуская традыцыйная сімволіка.

Цяпер мастачка працуе над тым, каб зрабіць свой брэнд больш папулярным, і ў яе гэта паспяхова атрымліваецца дзякуючы публікацыям пра яе творчасць на старонках згаданага вышэй часопіса “A Needle Pulling Thread”.

У вясновым выпуску часопіса за гэты год Ірынін праект быў паддзены пад загалоўкам “Ripples on Water, a Spring” (“Кругі па вадзе. Крыніца.”).

У наступным, ужо летнім выпуску часопіса канадцы падалі новы праект Ірыны “Home Sense” (“Утульнасць хаты”). “Home Sense” – гэта пано з жыццярэадасным трыпціхам, тэмаю якога з’яўляецца традыцыйная аздоба ўнутранага дызайну беларускай хаты, якая стварае ўтульнасць і атмосферу высокай духоўнасці чалавечага жыцця ў ёй. А ў больш агульным сэнсе гэта тэма Беларусі і яе нацыянальнай адметнасці.

Рэдакцыя часопіса “A

ВЫШЫ-
ванак ад
Ірыны
Варабей.

Сама

Ірына так ацэньвае свае праекты пад адмысловым беларускім брэндам “Spirit of Belarus”: “Мае работы – гэта толькі спроба прывесці першую выведку ў гэтым моры сучаснага вышывальнага мастацтва, улучыць у яго беларускую адметнасць, каб свет яе заўважыў, ацаніў, прыняў у сваю супольнасць.

Я ведаю, што за мной прыйдуць іншыя, больш таленавітыя, творчыя, маладыя і дзёрзкія – і давядуць свету, што вышывальніцкая Беларусь жыве. Ёй ёсць што паказаць: цудоўныя па прыгажосці, фантастычныя па складанасці, мудрагелістыя ды загадкавыя і ў той жа час асвечаныя ўсім духоўным жыццём нашых продкаў – нашы беларускія арнаменты. Тут бязмежнае

поле для даследаванняў навукоўцам, а нам, майстрыхам (майстрам), – для натхнення ды рэалізацыі сваіх творчых памкненняў. Давайце пад’ёмем наш брэнд так высока, каб яго сапраўды было відаць адусюль!”

Больш падрабязную інфармацыю пра Ірыну Варабей і яе працы можна паглядзець у інтэрнэце на яе асабістым сайце і сайце названага ў артыкуле часопіса:

<http://iv.belaruscanada.com/emb.bel.ph.html>

<http://iv.belaruscanada.com/emb.bel.1.html>

www.aneedlepullingthread.com/ – сайт часопіса.

Паводле Ганны Сурмач,
Нью-Ёрк

ВЫСТАВА РЭПРАДУКЦЫЙ КАРЦІН НАПАЛЕОНА ОРДЫ ВА УРУГВАІ

Выстава рэпрадукцый карцін беларускага мастака Напалеона Орды адкрылася 25 ліпеня ў горадзе Сан-Хаўер ва Усходняй Рэспубліцы Уругвай.

Урачыстая прэзентацыя мерапрыемства прайшла ў музеі “Белы дом”. 28 унікальных мастацкіх вобразаў Беларусі XIX стагоддзя размясціліся ў выставачных залах уругвайскага музея. Рэпрадукцыі карцін Напалеона Орды дэманстраваліся ў суправаджэнні экспазіцыі прадметаў нацыянальна-прыкладнога мастацтва Беларусі: вырабамі з лёну, керамікі і саломкі.

Сумеснае мерапрыемства амбасады Беларусі ў Аргенціне і музея “Белы дом” прымеркаванае да святкавання 97-годдзя з дня ўтварэння горада Сан-Хаўер, у заснаванне і развіццё якога зрабілі ўнёсак этнічныя беларусы.

Раней паказ рэпрадукцый карцін Напалеона Орды з поспехам адбыўся ў аргенцінскіх правінцыях Буэнас-Айрэс, Місьёнэс і Чака.

Паводле “БЕЛТА”

"БОЙНЯ №5" КУРТА ВОНЭГУТА ПА-БЕЛАРУСКУ

У свеце беларускай перакладной літаратуры – папаўненне. Нядаўна ўбачыў свет раман амерыканскага пісьменніка Курта Вонэгута "Бойня №5 або Крыжовы паход дзетак" у перакладзе на беларускую мову Паўла Касцюкевіча. Гэтая кніга стала першай у адмыслова заснаванай Згуртаваннем беларусаў свету "Бацькаўшчына" падсерыі "Пераклады" серыі "Бібліятэка Бацькаўшчыны".

Літаратура са сметніка

Можна сказаць, што беларускі пераклад Вонэгута з'явіўся на свет дзякуючы шчасліваму выпадку. Справа ў тым, што Павал Касцюкевіч у свой час працаваў ахоўнікам у Ізраілі ў адным з раёнаў Ерусаліма, дзе зазвычай селіцца інтэлігенцыя еўрапейскага паходжання. Сметнікі ў тым раёне таксама інтэлігенцкія. Каля іх часта можна знайсці добрую кнігу. Так, аднойчы Павал знайшоў "Сідхартху" нямецкага пісьменніка Германа Гесэ па-англійску. Паколькі тады ён хацеў перакласці вялікі літаратурны твор, дык узяў раман з сабою. Але ад задумы адмовіўся, знайшоўшы літаральна на наступны дзень ля таго ж сметніка "Бойню №5" Курта Вонэгута. "Я палічыў гэта шчаслівым знакам, – гаворыць перакладчык, – і ўзяўся за пераклад менавіта гэтай, у арыгінале англамоўнай, кнігі".

Цяжасці перакладу

Самай галоўнай цяжасцю падчас перакладу, па словах Паўла Касцюкевіча, было перамагчы ў сабе пісьменніка і "зрабіць менавіта пераклад, а не свой уласны твор". Пэўны час Павал нават думаў стварыць свой уласны раман на падставе "Бойні №5", але ўсё ж адмовіўся ад гэтай ідэі. Пе-

ракладчык такі перамог! А ўсе развагі над творам Вонэгута Павел Касцюкевіч увасобіў у паслямовы ад перакладніка пад назвай "Мой франтавы таварыш Курт Вонэгут".

Што тычыцца тэхнічных асаблівасцяў перакладу, то тут Паўлу пашчасціла. Ён працаваў ахоўнікам ў ешыве, куды прыязджала шмат амерыканскіх юрэяў, карэнных нью-ёркцаў. Яны і дапамагалі даць рады моўным цяжасцям.

Пра што і для каго кніга

Раман "Бойня №5 або Крыжовы паход дзетак" напісаны Куртам Вонэгутам у 1969 годзе. Гэта аўтабіяграфічны твор пра бамбардаванне Дрэздэна пад-

час Другой сусветнай вайны.

У 1944 годзе Курт Вонэгут, які добраахвотна ўступіў у шэрагі ўзброеных сіл ЗША, трапіў у палон і быў накіраваны ў Дрэздэн, дзе разам з іншымі ваеннапалоннымі працаваў на заводзе па выпрацоўцы соладавага сіропу для цяжарных жанчын.

13-14 лютага 1945 года Вонэгут стаў сведкам бамбардавання Дрэздэна войскамі саюзнікаў. Ён трапіў у лік тых сямі амерыканскіх ваеннапалонных, якім пашчасціла выжыць у той дзень. З прычыны, што Дрэздэн не быў стратэгічна важным аб'ектам, бамбасховішчаў там амаль не было, таму ваеннапалонных замыкалі ў гарадской скатабойні №5, а падчас бамбёжак спускалі іх у падвал з мяснымі тушамі. Цудам пазбегнуўшы смерці, Вонэгут напоўніцу зведаў жахі вайны, калі разам з іншымі ваеннапалоннымі быў вымушаны разбіраць руіны і выцягваць з-пад абломкаў тысячы трупаў.

Курт Вонэгут быў вызвалены Чырвонай арміяй у 1945 годзе.

Выступаючы супраць фашызму, Вонэгут пры гэтым лічыў, што бамбардаванне Дрэздэна не было выклікана ваеннай неабходнасцю. Большасць людзей, якія загінулі падчас гэтай аперацыі, былі мірнымі жыхарамі.

"Бойня №5" – антываенны раман, напісаны, па вызначэнні самога Вонэгута, у "тэлеграфічна-шызафрэнічным стылі". У першыя гады пасля выхаду рамана зазнаваў цензуру ў ЗША.

На думку перакладчыка, "Бойня №5" будзе цікавай кожнаму, каму блізкая сусветная класіка XX стагоддзя, а таксама аматарам навуковай фантастыкі.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"*

ШЫЛЬДА ЛАРЫСЫ ГЕНІЮШ У ПРАЗЕ ПАКУЛЬ НЕ З'ЯВІЛАСЯ

Да дня нараджэння Ларысы Геніюш у яе 100-гадовы юбілей не ўдалося ўсталяваць мемарыяльную шыльду на доме, у якім паэтка жыла ў Празе. Уладальнік дома нечакана адмовіўся ад ранейшай згоды на размяшчэнне на сцяне будынка мемарыяльнай дошкі.

Старшыня грамадскага камітэту па святкаванні 100-годдзя Ларысы Геніюш Міхась Скобла паведаміў, што знайшоўся іншы варыянт, дзе можна размясціць памятную шыльду.

"Уладальнік дома сапраўды адмовіўся – адкікаў сваю згоду, – сказаў Міхась Скобла. – Але насупраць

дому ёсць такі прыгожы скверык, і ў гэтым скверыку ўсталяваныя такія бетонныя стэлы, на якіх абсалютна нічога не змешчана. Як быццам адмыслова гэтыя стэлы падрыхтаваны для нейкіх шыльдаў. Існуе пакуль што вусная дамова з кіраўніцтвам гэтага раёну Прагі, што на адной са стэлаў будзе размешчана гэтая шыльда".

Аднак і гэты варыянт немагчыма рэалізаваць у найбліжэйшы час, бо згодна з чэшскім заканадаўствам для такой справы трэба мець шэраг дазволаў – перадусім гарадской архітэктурнай

рады. Гэтыя дазволы можна атрымаць не раней чым у сярэдзіне восені.

Нагадаем, Згуртаваннем беларусаў свету "Бацькаўшчына" сумесна з беларускай суполкай "Скарына" (Прага, Чэхія) быў праведзены адмысловы конкурс эскаізаў мемарыяльнай шыльды ў гонар Ларысы Геніюш. Па выніках конкурсу пераможцам стаў скульптар Гэнік Лойка. Меркавалася, што памятная шыльда, адлітая па ягоным эскізе, будзе ўсталяваная ў Празе на доме, дзе жыла Ларыса Геніюш, 9 жніўня, у дзень нараджэння паэтки.

Паводле "Радыё Рацыя"

ПРАМЕНЬ НАДЗЕЙ

Падобна да таго, што беларускія ўлады пачулі нарэшце голас “Бацькаўшчыны” і павярнуліся тварам да беларусаў замежжа.

Створаны Кансультатыўны савет па справах беларусаў замежжа, у першым пасяджэнні якога брала ўдзел старшыня Рады МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” Ніна Шыдлоўская. На гэтым пасяджэнні абмяркоўвалася выкананне Плана мерапрыемстваў па рэалізацыі крытычных заўваг і прапановаў, выказаных удзельнікамі V Зезда беларусаў свету. Само існаванне гэтага плану ўжо шмат пра што гаворыць.

На тым самым пасяджэнні міністр культуры Павел Латушка абвясціў пра планы па стварэнні Інстытута культуры Беларусі, які ў тым ліку будзе займацца падтрымкай арганізацый дзяспары, а таксама пра намер стварыць у замежжы пяць цэнтраў культуры Беларусі. У наступным годзе запланавана правядзенне Фестывалю беларусаў замежжа. І нарэшце ўзноўленая праца над праектам Закона аб беларусах замежжа.

Акрамя пытанняў, што яшчэ знаходзяцца ў стадыі планаў і распрацовак, ёсць і адзін практычны крок. Па даручэнні Аляксандра Лукашэнкі аказаная дапамога Рызскай беларускай школе ў Латвіі. Як паведамляе БЕЛТА, 25 жніўня грузавікі з мэбляй і абсталя-

ваннем накіраваліся з Мінска ў беларускую школу ў Рызе.

Нарэшце школа атрымала такую патрэбную і доўгачаканую дзяржаўную дапамогу! Спадзяемся, гэты першы крок будзе мець працяг.

Хаця нявырашаных пытанняў вельмі шмат, заўважныя пазітыўныя тэндэнцыі ў супрацы дзяржаўных арганізацый Беларусі і беларускай дзяспары. Не апошняю роллю ў гэтым адыграла і шматгадовая праца “Бацькаўшчыны”.

На сайце МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” створаны новы раздзел, прысвечаны беларускаму школьніцтву ў замежжы, дзе падаюцца звесткі пра беларускія школы за мяжой. Па нашай інфармацыі, на сённяшні дзень такія школы дзейнічаюць у Латвіі, Літве, Польшчы. Бліжэйшым часам мусіць распачаць працу беларуская нядзельная школа ў Таліне.

Дзеля ўсталявання больш шчыльных кантактаў і спрыяння ў арганізацыі дапамогі просім беларускія суполкі, якія маюць інфармацыю пра іншыя беларускія школы, класы, садкі ў замежжы, у тым ліку нядзельныя, або пра планы па іх стварэнні ў найбліжэйшай перспектыве, даслаць звесткі на электронную скрынку zbsb@tut.by або па тэлефоне: +375 17 200 70 27.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

ВЫЙШАЎ ЧАРГОВЫ “КНІГАНОША”

Выйшаў чацвёрты нумар літаратурнага бюлетэня “Кніганоша”. У рубрыцы “Аўтограф” увазе чытачоў прадстаўленая гутарка з вядомым беларускім філосафам і літаратурным крытыкам Валянцінам Акудовічам, чый юбілей незвычайным чынам адсвяткавалі прыхільнікі яго творчасці ў чэрвені.

Пра тое, ці можна нарадзіцца пісьменнікам, пра свой шлях да жанру эсэ, а таксама пра новую кніжную серыю выдавецтва “Логвінаў” расказвае ў сваім інтэрв’ю В. Акудовіч.

Сярод больш чым 30 кніг, пра якія вядзецца гаворка на старонках бюлетэня, аматары добрага чытвання знойдуць анатацыі як на кніжныя навінкі гэтага года (“Папулярная музыка з Вітулы” Мікаэля Ніемі, Выбраныя творы Казіміра Сваяка, “Яска і конік ягоны Грыўка” Юрыя Усціновіча, “Лісты да запатрабавання” Генадзя Бураўкіна і інш.), так і на літаратурныя творы, якія ў той ці іншай ступені ўжо знайшлі свой шлях да чытача (“Беларускія Александрыя, Троя, Трышчан”, двухтомнік

твораў Збігнева Герберта, “Рыцары і дойліды Гародні” Алеся Краўцэвіча, альманах “Асоба і час” і інш.).

Гэтым разам у рубрыцы “Погляд” чытачы маюць магчымасць азнаёміцца з артыкуламі пра новую кнігу Сяргея Астраўца “Каты Ёзафа Ратцынгера: апавяданні, эсэ, рэпартажы з Гародні”, а таксама пра “Трышцаць тэкстаў” Дзмітрыя Плакса.

Нагадаем, што бюлетэнь “Кніганоша” заснаваны Саюзам беларускіх пісьменнікаў і Згуртаваннем беларусаў свету “Бацькаўшчына”. З мэтай пашырэння інфармацыі пра беларускамоўны друк бюлетэнь рассылаецца ў электронным варыянце на 602 адрасы і ў папяровым варыянце на 220 адрасоў: па грамадскіх бібліятэках і бібліятэках пры навучальных установах па ўсёй Беларусі, а таксама па асяродках беларускай дзяспары, беларускіх бібліятэках і кафедрах ВУНУ замежжа, зацікаўленых асобах.

Спампаваць бюлетэнь “Кніганоша” можна на сайце zbsb.org.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА ВЕРАСЕНЬ 2010 ГОДА

1 верасня – 95 гадоў таму, у 1915-м, нарадзіўся Масей Сяднёў (1915–2001), літаратар, вязень савецкага канцлагера, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША.

3 верасня – 50 гадоў таму, у 1960-м, памёр Міхась Васілёк (сапр. Касцевіч, 1905–1960), паэт, актывіст Беларускай Сацыял-Дэмакратычнай Грамады, Таварыства Беларускай Школы.

3 верасня – 20 гадоў таму, у 1990-м, памёр Міхась Дубянецкі (1927–1990), грамадскі дзеяч, кнігавыдавец, перакладчык.

7 верасня – 20 гадоў таму, у 1990-м, у Полацку адкрыўся музей беларускага кнігадрукавання.

8 верасня – Дзень беларускай вайсковай славы.

8 верасня (ці 9 лістапада) – 55 гадоў таму, у 1955-м, памёр Уладзіслаў Паўлюкоўскі (1895–1955), пісьменнік, этнограф, мастак.

10 верасня – 20 гадоў таму, у 1990-м, у Мінску прайшла ўстаноўчая канферэнцыя МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”.

10 верасня – 20 гадоў таму, у 1990-м, памёр Міхась Саўка (1927–1990), беларускі і бельгійскі мастак-рэстаўратар, мастацтвазнаўца, археолаг.

11 верасня – 145 гадоў таму, у 1835-м, нарадзіўся Ян Райніс (сапр. Плікшанс, 1865–1929), латышскі грамадскі дзеяч, паэт, драматург, перакладчык. Абараняў інтарэсы беларусаў Латвіі, спрыяў беларускай адукацыі і культуры.

14 верасня – 10 гадоў таму, у 2000-м, у г. Сомерсэт (Нью-Джэрсі) памерла Галіна Русак (дзях. Родзька, 1930–2000), мастачка, дзяячка эміграцыі ў ЗША.

14 верасня – 10 гадоў таму, у 2000-м, памёр Ежы Гедройц (1906–2000), грамадскі дзеяч, рэдактар польскага часопіса “Культура”, актыўна спрыяў развіццю беларускай навукі і культуры.

16 верасня – 90 гадоў таму, у 1920-м, у Навагрудку заснаваны дом-музей Адама Міцкевіча.

20 верасня – 65 гадоў таму, у 1945-м, у Мінску адкрыўся музей Янкі Купалы.

20 верасня – 60 гадоў таму, у 1950-м, у Нью-Ёрку выйшаў першы нумар газеты “Беларус”.

21 верасня – 35 гадоў таму, у 1975-м, памёр Міхась Лынькоў (1899–1975), прызік, літаратуразнавец, акадэмік.

22 верасня – 160 гадоў таму, у 1850-м, памёр Францішак Дзеружынскі (1779–1850), рэлігійны дзеяч, адзін з пачынальнікаў вышэйшай адукацыйнай сістэмы ў ЗША.

25 верасня – 45 гадоў таму, у 1965-м, у г. Гільдэсгайм (Ніжняя Саксонія, Нямеччына) памёр Міхась Маскалік (1903–1965), грэка-каталіцкі святар, навуковец.

26 верасня – 120 гадоў таму, у 1890-м, нарадзіўся Іосіф Мацкокевіч (1890–1938), мовазнавец.

ЖЫВАЯ ВАРОНА І БЕЛЫ КРУМКАЧ

Гэта не казка, як можа падацца з назвы, а рэальная гісторыя. Гісторыя пра чалавека, дзякуючы якому вядомы мядзведзік Алана Мілна загаварыў па-беларуску ў кнізе “Віня-Пых”. Размова пра беларускага літаратара, перакладчыка і выдаўца Віталя Воранава.

Жывой варонай называецца блог Віталя ў Life Journal’е. Ёсць у яго і сваё гняздо (www.vorana.com), як у сапраўднай вароны. Такая прыхільнасць да гэтай птушкі, па словах Віталя, ніякага схаванага сэнсу не нясе. Гэта проста выкарыстанне прозвішча ў якасці брэнду. Як падаецца, зусім нядрэннае выкарыстанне.

На працягу больш як 7 гадоў спадар Воранаў з’яўляецца старшынём Беларускага культурна-асветніцкага цэнтра ў Познані. Асноўным кірункам дзейнасці цэнтра сёння з’яўляецца выданне кніг. На маё пытанне, чаму так атрымалася, Віталь адказвае: “Мы прыйшлі да гэтага шляхам натуральнай эвалюцыі. Беларускі цэнтр у Познані дзейнічае дзесьці з 2003 года. За гэты час мы зразумелі, што выданне кніг – гэта ці не самая плённая дзейнасць на карысць не толькі беларускай суполкі, а і на карысць Беларусі ўвогуле. Да прыкладу, калі адбываецца нейкае мерапрыемства, дзе ўдзельнічае суполка, гэта падтрымка толькі суполкі, імітацыя Беларусі ў замежжы, скажам так. Кніга ці аўдыёзапіс адрасаваныя беларусам ва ўсім свеце”.

Цяпер Віталь Воранаў жыве ў Чэхіі, дзе навучаецца ва Універсітэце імя Масарыка ў Брне, аднак адлегласць ніяк не перашкаджае яму кіраваць выдавецтвам “Белы крумкач” у Познані. Акрамя вышэйзгаданага “Віня-Пыха”, у выдавецтве ўжо выйшлі дэбютная кніга ўраджэнца Гарадзеншчыны, мастака і паэта Уладзіміра Блюдніка пад назвай “Вяртанне”, а таксама “Нявечны каляндар” з тэкстамі аўтарства Віталя Воранава і выцінанкамі мастака Марка Максімовіча.

Самым паспяховым выданнем стаў “Віня-Пых”, аднак і іншыя кнігі, па словах Віталя, таксама добра прадаюцца. Адзіная праблема, з якой сутыкаецца выдавецтва, – гэта распаўсюд кніг у Беларусі. “Бяда ў тым, што ў самой Беларусі не адладжана сістэма распаўсюду, – гаворыць спадар Воранаў. – Асабліва гэта тычыцца рэгіёнаў. Мне як выдаўцу трэба месяц, каб аб’ездзіць абласныя гарады і дамовіцца пра распаўсюд кніг. Трэба адладжваць працэс. Беларусам трэба нейкая кантора, з якой можна было б дамовіцца пра распаўсюд, здаць туды ўвесь наклад, каб гэтая кантора самастойна пашырала кнігі і вырашала ўсе фармальнасці”.

Нягледзячы на пэўныя цяжкасці, выдавецтва не збіраецца спыняцца на дасягнутым. У планах – новыя мастацкія праекты і перакладная літаратура. Найбліжэйшым часам выйдзе ў свет кніга пра дзейнасць Францыска Скарыны ў Познані. Выданне складзенае на аснове дакументаў, знойдзеных у архівах горада. Таксама цяпер праца вядзецца над другой часткай кнігі пра Віня-Пыха, якая ў перакладзе будзе называцца “Пыхаў закуток”. Аднак дату выхаду кнігі Віталь Воранаў пакуль не называе: “Пераклад ужо зроблены,

але пакуль цяжка назваць даты. Цяпер вядуцца перамовы з уладальнікамі аўтарскіх правоў на кнігу, вырашаюцца пытанні падрыхтоўкі да выдання. Таксама ў дадзены момант ідзе праца над аўдыёдыскам першай і другой частак гісторыі пра Віня-Пыха”.

У беларускай справе Віталю дапамагаюць Уладзімір Блюднік і Марк Максімовіч. Яны займаюцца афармленнем і дызайнам кніг. Да таго ж, апошні каардынуе Дні беларускай культуры ў Познані. “Фактычна суполка трымаецца на трох кітах”, – гаворыць Віталь Воранаў пра сённяшнюю сітуацыю ў Беларускім культурна-асветніцкім цэнтры ў Познані. “Эміграцыя – заўжды адлюстраванне сітуацыі, якая пануе ў краіне, – лічыць Віталь. – У ваенны час была моцная хваля эміграцыі. Суполкі былі моцна кансалідаванымі. Цяпер змяніліся працэсы камунікацыі, спосабы кантактавання. У суполках няма кансалідаванасці. Ёсць людзі, якія не ведаюць беларускай мовы, людзі з несумяшчальнымі палітычнымі поглядамі. Беларуская справа, як і ў Беларусі, хвалюе меншыню. Калі зменіцца сітуацыя ў Беларусі, то адлюстраванне стане іншым”.

А пакуль тое, можна пачытаць пра прыгоды Віня-Пыха, натхніцца на актыўныя дзеянні дзеля зменаў ці проста набрацца пазітыву.

Таццяна Печанко,
прэс-сакратар
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

600-ГОДЗЕ ГРУНВАЛЬДСКАЙ БІТВЫ І ЮБІЛЕЙ ЛАРЫСЫ ГЕНІЮШ АДЗНАЧЫЛІ Ў СЕВАСТОПАЛІ

Круглы стол з удзелам грамадскіх арганізацый адбыўся 15 ліпеня ў сядзібе Севастопальскага таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча “Пагоня”.

Падчас мерапрыемства ад ваенна-гістарычнага таварыства Чарнаморскага флоту РФ выступіў Веніямін Дзмітрыеў, з беларускага боку – Валеры Барташ, старшыня “Пагоні”, з татарскага – Ільмар Аблаеў. Падчас выступаў прагучалі словы пра гістарычную значнасць бітвы, праводзіліся паралелі з падзеямі наступных стагоддзяў. Валеры Барташ звярнуў увагу на важкі ўнёсак беларускіх воінаў ВКЛ у дасягненне перамогі. Таксама ён распавёў пра гісторыю стварэння карціны “Грунвальд” польскім мастаком Янам Матэйкам, пра адлюстраванне гэтай падзеі ў творчасці беларускіх мастакоў, у прыватнасці Міхайлы Басалыгі. З цікавасцю была ўспрынятая інфармацыя пра святкаванне гэтай слаўнай гадавіны ў Беларусі і сумежных дзяржавах.

Пікет памяці ў гонар 100-гадовага юбілею з дня нараджэння Ларысы Геніюш адбыўся ў Севастопалі 9 жніўня.

Ля самага мора, на Прыморскім бульвары, побач з помнікам затопленым караблям, дзе заўсёды шматлюдна, луналі 3 бел-чырвона-белыя сцягі, якія сімвалізавалі ўдзел у акцыі трох арганізацый: згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, ТБМ імя Францыска Скарыны, Севастопальскага таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча “Пагоня”.

Архімандрыйт БАПЦ Серафім прывёў паніхіду. Намесніца старшыні таварыства “Пагоня” Ганна Малахоўская-Васюніна распавяла пра жыццё паэткі, быў прадэманстраваны зборнік яе вершаў “Ад родных ніў”. Прагучалі вершы “Наш сцяг” і іншыя.

11 жніўні 2010 г. на гарадскім радзё прагучала беларуская перадача Ганны Малахоўскай-Васюнінай, прысвечаная стагоддзю Ларысы Геніюш.

Паводле Валерыя Барташа

БЕЛАРУСКАМУ САДКУ Ё БЕЛАСТОКУ 15 ГАДОЎ

Беластоцкі дзіцячы садок з польскай і беларускай мовамі навучання святкуе 15 гадоў свайго існавання. Гэта адзіная на Падляшшы і, магчыма, ва ўсёй Польшчы такога кшталту выхаваная пляцоўка.

Ініцыятыва яе стварэння ўзнікла сярод бацькоў з асяроддзя беларускай інтэлігенцыі на Беласточчыне і насіла цалкам прыватны характар. Як расказвае Барбара Пякарская з Беластока, проста сабралася некалькі сем'яў, якія вырашылі даць сваім дзецям магчымасць вывучаць родную мову і культуру як мага раней.

Настаўнікаў для садка знайшлі самі бацькі-заснавальнікі. Яны арганізавалі конкурс. Сярод 10 асобаў, якія выказалі

зацікаўленасць гэтай працай, былі выбраныя чатыры асобы, тры з якіх працуюць у садку па сённяшні дзень.

Групы з беларускай мовай навучання стартвалі 1 верасня 1995 года. Тады ўдалося сабраць амаль 40 дзяцей. Такім чынам, "беларускі садок" у Беластоку дзейнічае ўжо 15 гадоў.

Пра тое, як вядзецца праца ў садку сёння, распавядае дырэктарка Люцыя Німяровіч: "85 дзетак ходзяць у дзве гэтак званыя беларускія групы. Гэта перш за ўсё дзеці прадстаўнікоў мясцовай беларускай нацыянальнай меншасці. Заняткі вядуцца на польскай і беларускай мовах. Па-польску мы вучым, напрыклад, літарам і лічбам. У сваю чаргу, песні, вершы, гульні праходзяць

на беларускай мове. Штодзень мы таксама гаворым па-беларуску. Усе нашыя настаўніцы ведаюць беларускую мову. Зацікаўленне ёсць вялікае, бо, напрыклад, сёлета мы не змоглі прыняць усіх ахвотных дзяцей".

Паводле polskieradio.pl

ЛІСТЫ Ё РЭДАКЦЫЮ

У рэдакцыю бюлетэня "Беларусы ў свеце" прыйшоў ліст ад старшыні Севастопальскага таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча "Пагоня" Валерыя Барташа з просьбай апублікаваць на старонках бюлетэня артыкул пра жыццёвы шлях Ганны Станіславаўны Малахоўскай-Васюнінай, намесніцы старшынні Севастопальскай "Пагоні", і павіншаваць яе з юбілеем, які Ганна Станіславаўна адзначыла 15 ліпеня. З задавальненнем выконваем просьбу і далучаемся да віншаванняў.

ГОЛАС БЕЛАРУСІ Ё СЕВАСТОПАЛІ

15 ліпеня 1935 года ў горадзе Барысаў Мінскай вобласці нарадзілася Ганна Станіславаўна Малахоўская-Васюніна, цяпер намеснік старшынні Севастопальскага таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча "Пагоня". З моманту арганізацыі першага беларускага таварыства ў Севастопалі яна вядзе беларускія перадачы на мясцовым севастопальскім радыё. Варта адзначыць культуру падачы матэрыялу, добрую беларускую мову і патрыятызм.

Лёс Ганны Станіславаўны быў нялёгкім. У 1938 годзе быў арыштаваны і расстраляны яе бацька Станіслаў Францавіч Малахоўскі, які паходзіў з беларускай шляхты, але сам быў калгаснікам. Праз два гады памерла маці, Кацярына Іванаўна, сіротамі засталіся тры маленькія дачкі ад 2 да 4 гадоў. Ганна Станіславаўна выхоўвалася ў Барысаўскім дзіцячым доме. Затым скончыла педагагічны тэхнікум, працавала ў школе, выйшла замуж за марака кітабойнай флатыліі і пераехала ў горад Калінінград. 20 гадоў прапрацавала ў экскурсійным сімферопальскім бюро экскурсаводам. Выгадала і выхавала дзвюх дачок. У яе 6 унукаў і 3 праўнукі.

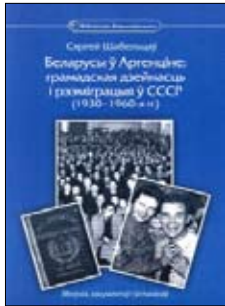
У сваёй грамадскай дзейнасці ў імя беларускай нацыянальнай ідэі яна выявіла прынцыповасць і вернасць. Ганна Станіславаўна заўжды бескарысліва і самааддана рабіла сваю справу. Калі б не такія людзі, як яна, то заглухла б беларуская ніва жыцця. Гонар ёй і слава.

Севастопальскае таварыства беларусаў імя Максіма Багдановіча "Пагоня" шчыра віншуе Ганну Станіславаўну з юбілеем і выказвае ёй удзячнасць за шматгадовую працу на карысць роднай Беларусі.

У АРГЕНЦІНЕ АДБЫЛАСЯ ПРЭЗЕНТАЦЫЯ КНІГІ "БЕЛАРУСЫ Ё АРГЕНЦІНЕ: ГРАМАДСКАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ І РЭМІГРАЦЫЯ Ё СССР (1930–1960-я гг.)"

На базе клуба беларускіх эмігрантаў "Бялінскі" адбылася сустрэча і прэзентацыя кнігі кандыдата гістарычных навук, даследчыка беларускай дыяспары Сяргея Шабельцава "Беларусы ў Аргенціне: грамадская дзейнасць і рэміграцыя ў СССР (1930–1960-я гг.)". Нагадаем, гэтае даследаванне выйшла на пачатку года ў серыі "Бібліятэка Бацькаўшчыны".

Перад прысутнымі на мерапрыемстве этнічнымі беларусамі выступіў аўтар кнігі, які прыбыў у Аргенціну для правядзення далейшых даследаванняў беларускай дыяспары, а таксама прадстаўнік пасольства.

Пры падтрымцы пасольства Беларусі ў Аргенціне адбыліся персанальныя сустрэчы беларускіх эмігрантаў і аргенцінскіх даследчыкаў і гісторыкаў славянскай дыяспары ў Аргенціне з Сяргеем Шабельцавым.

Таксама беларускі даследчык наведаў клубы беларускай і славянскай дыяспары "Горкі", "Астроўскі", "Усход", "Дніпро" (правінцыі Міс'ёнэс і Чака).

Асобнае ўрачыстае мерапрыемства, прысвечанае прэзентацыі кнігі, адбылося ў Цэнтры беларускай культуры імя Кастуся Каліноўскага ў г. Лаваёл (правінцыя Буэнас-Айрэс).

Паводле argentina.belembassy.org

ВІНШАВАННІ

ВІНШАВАННЕ СЯБРАЎ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маем гонар павіншаваць з днём нараджэння сябраў Вялікай Рады Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына", якія нарадзіліся ў верасні: Ніл Гілевіч, Аляксандр Пашкевіч (Беларусь), Вольга Стужынская (Бельгія), Вячка Целеш (Латвія), Аляксей Каўка (Расія). Жадаем вам выдатнага здароўя, бадзёрасці, аптымізму, натхнёнай працы, поспехаў ва ўсіх справах.

16 верасня юбілей адзначае сябра Вялікай Рады МГА "ЗБС "Бацькаўшчына" Георгі Казак (Расія). Віншваем шаноўнага спадара Георгія са святам і зычым здароўя, шчасця, дабрабыту, плёну ў працы.

Управа МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

Выйшла кніга беларускага і польскага гісторыка Яўгена Мірановіча “Беларусы ў Польшчы (1918–1949)”.

У аснову чарговай кнігі беларускага гісторыка з Беластоцчыны Яўгена Мірановіча “Беларусы ў Польшчы

.....
Яўген Мірановіч нар. 2 верасня 1955 г. на Беластоцчыне (Польшча). Беларускі і польскі гісторык. Загадчык кафедры беларускай культуры Беластоцкага ўніверсітэта, аўтар шэрагу кніг, навуковых і публіцыстычных артыкулаў. Рэдактар часопіса “Białoruskie Zeszyty Historyczne”.

“АБ’ЯДНОЎВАЕ НАС ТОЛЬКІ ПАДАБЕНСТВА ЛЁСУ”

(1918–1949)”, выдадзенай у Вільні ў 2010 годзе, легла доктарская праца аўтара, напісаная пры канцы 80-х гадоў XX ст. паводле архіўных матэрыялаў і ўспамінаў беластоцкіх беларусаў. У скарочаным варыянце гэтую працу ў 1993 г. вялікім накладам надрукавалі ў Польшчы. Вынік – палякі зведалі немалы культуралагічны шок. На той момант, як піша аўтар, пра Беларусь у Польшчы ведалі няшмат, а беларусаў Беластоцчыны большасць палякаў лічыла “рэліктам колішняга царскага панавання”. Такім чынам, кніга Яўгена Мірановіча стала першай крыніцай, якая адказвала на “асноўныя пытанні пра беларусаў”.

Кніга “Беларусы ў Польшчы (1918–1949)” дапоўненая недаступнымі за саветамі дакументамі і архіўнымі матэрыяламі. Другая яе частка прысвечаная беларускаму традыцыйнаму грамадству ў паваеннай Польшчы ў апошні перыяд яго існавання.

У слове да чытача аўтар піша, што на працягу апошніх гадоў неаднойчы наведваў сучасную Беларусь. Назіраючы за жыццём сучасных беларусаў, параўноўваючы яго з

жыццём беластоцкіх беларусаў, Я. Мірановіч прыйшоў да такой высновы: “Я перакананы, што калі б я такую самую кніжку пісаў, напрыклад, пра беларусаў Гарадзеншчыны, то ў выніку атрымаўся б вельмі падобны вобраз грамадства, якое жыло ва ўмовах савецкай дзяржавы. Грамадскія працэсы і тут, і там праходзілі прыблізна ў той самы час, у аднолькавай паслядоўнасці і выклікалі аднолькавыя наступствы, адгэтуль і падабенства нашых рэакцыяў на ўсе праявы штодзённага жыцця. Сёння беларусаў Беластоцчыны і Рэспублікі Беларусь не аб’ядноўваюць ні мова, ні нацыянальная культура, якія вядомыя ў Польшчы толькі нешматлікім прадстаўнікам грамадскай эліты. Аб’ядноўвае нас толькі падабенства лёсу”.

Яўген Мірановіч. Беларусы ў Польшчы (1918–1949). Вільня: Інстытут беларусістыкі; Беласток: Беларускае гістарычнае таварыства, 2010. – 191 с.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

НАВІНЫ

У МАРШЫ ПАНЯВОЛЕНАХ НАРОДАЎ У НЬЮ-ЁРКУ БОЛЬШ ЗА ўСЁ БЕЛАРУСКІХ СЦЯГОЎ

Шэраг акцый пратэсту супраць сучасных таталітарных і камуністычных рэжымаў распачаўся 18 ліпеня ў Нью-Ёрку. У мерапрыемстве шторыз удзельнічае беларуская дыяспара.

Тыдзень паняволеных народаў адкрыўся імшой у касцёле Св. Патрыка. Пасля набажэнства калона удзельнікаў маршу з разгорнутымі сцягамі, плакатамі і транспарантамі рушыла ў Цэнтральны парк.

“Пасля пяцідзсяці з гакам гадоў марш ужо не так прыцягвае ўвагу амерыканцаў. Для іх пасля сканчэння камуністычных рэжымаў гэта стала менш актуальным, – лічыць старшыня нью-ёркскага аддзелу Беларуска-амерыканскага задзіночання Віталь Зайка. – Але мы ўвесь час стараемся прыцягнуць увагу амерыканскага грамадства да беларускіх праблем. І цяпер, як бачна, нашыя сцягі дамінуюць”.

Паводле “Еўрарадыё”

У ЗША ВЫЙШАЎ ПЕРАКЛАД “МЁРТВЫМ НЕ БАЛІЦЬ” БЫКАВА

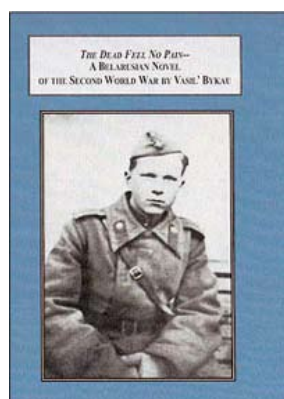
У ЗША **п**англійску **в**ыдадзена **а**павесць **В**асіля **Б**ыкава **“Мёртвым не баліць”**.

нью-ёркскай газеты “Беларус”. І самае галоўнае, [гэтая аповесць] – смелая ў падтэксе крытыка неасталінізму, той сістэмы, што існавала тады ў Савецкім Саюзе”.

Джозэф Мозур (нар. у 1949 г.) – унук эмігрантаў з Літвы, якія прыехалі ў ЗША яшчэ да Першай сусветнай вайны. Быкавым зацікавіўся, калі прачытаў “Мёртвым не баліць” у часопісе “Новый мир” у 1981. Тады ён вучыўся на летніх курсах у Маскоўскім дзяржуніверсітэце ў якасці аспіранта. З 1983 і да цяперашняга часу Мозур працуе ва ўніверсітэтах Новага Арлеана, Паўночнай Караліны і Алабамы. Выкладае славістыку, рускую мову і нацыянальныя літаратуры, што ствараліся ў савецкіх рэспубліках.

Vasil' Bykau. The Dead Feel No Pain. Novel. New York: The Edwin Mellen Press, 2010. 365 p.

“Наша Ніва”

Пераклад зроблены з арыгіналу, надрукаванага ў 3-м томе апошняга збору твораў Васіля Быкава ў 14 тамах.

Пераклаў аповесць вядомы літаратуразнаўца Джозэф Мозур, у якога гэтая праца заняла апошнія тры гады.

“Вельмі ўразіў драматызм твораў гэтага пісьменніка, незвычайная шчырасць і праўдзівасць аўтарскага апісання падзеяў вайны, – піша ў сваім лісце Джозэф Мозур да журналіста

Беларусы ў свеце

№07-08 (102), ліпень-жнівень 2010

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”.
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Падрыхтоўка матэрыялаў і
вёрстка – Т. Печанко
Адказныя за нумар –
Н. Шыдлоўская, А. Макоўская
Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск 220030,
Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 200-70-27